

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 228/04-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. decembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Rozálie Cenigovej, bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. A. D., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia základného práva na verejné prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka a práva účastníka vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 84/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Rozálie Cenigovej o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. novembra 2004 doručená sťažnosť Mgr. Rozálie Cenigovej, bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. A. D., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia základného práva na verejné prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka a práva účastníka vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 84/03.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 84/03 z 30. júna 2004, uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Z podania vyplýva, že sťažovateľka viedla na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) súdny spor, v ktorom sa domáhala vyslovenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru. V priebehu konania došlo medzi sťažovateľkou a zamestnávateľom ku uzavretiu zmieru, avšak uznesením okresného súdu č. k. 12 C 95/00-147 z 28. júna 2002 zmier nebol schválený. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom. Uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 376/02 z 31. januára 2003, ktoré bolo vydané bez nariadenia pojednávania, bolo uznesenie okresného súdu potvrdené, avšak na základe iného skutkového zistenia než na okresnom súde. Krajský súd považoval uzavretý zmier za rozporný s hmotným právom nie z toho dôvodu, ktorý uviedol okresný súd, ale na základe skutkového ustálenia, podľa ktorého vraj sťažovateľka na ďalšom zamestnávaní netrvala. Proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 14 Co 376/02 z 31. januára 2003 podala sťažovateľka dovolanie, ktorého oprávnenosť vyvodzovala z ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, teda z tvrdenia, že postupom krajského súdu jej bola odňatá možnosť konať vo veci. Konkrétne šlo o to, že hoci odvolací súd vychádzal z odlišného skutkového ustálenia ako okresný súd, urobil tak bez toho, aby vykonal potrebné dokazovanie, hoci odvolací súd môže vychádzať z odlišného skutkového ustálenia iba na základe ním samotným vykonaného dokazovania v odvolacom konaní. Pritom dokazovanie môže odvolací súd vykonávať iba na pojednávaní. Keďže pojednávanie nariadené nebolo, nedostala sťažovateľka ani možnosť zaujať stanovisko ku odlišnému skutkovému ustáleniu, resp. navrhnúť v tomto smere vykonanie potrebného dokazovania. Takýto protizákonný postup odvolacieho súdu spočívajúci v pozmenení skutkového ustálenia bez vykonania vlastného dokazovania a bez nariadenia pojednávania považovala sťažovateľka za postup, ktorým jej bola odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 84/03 z 30. júna 2004, ktoré bolo právnej

zástupkyni sťažovateľky doručené 23. septembra 2004, bolo dovolanie odmietnuté ako neprípustné.

Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd odmietnutím dovolania nenapravil pochybenie, ktorého sa dopustil odvolací súd. Tým najvyšší súd porušil čl. 48 ods. 2 ústavy. V skutočnosti totiž dovolanie bolo prípustné, lebo postupom krajského súdu bola sťažovateľke odňatá možnosť osobne konať na odvolacom pojednávaní. To znamená, že bolo povinnosťou najvyššieho súdu o dovolaní meritórne rozhodnúť.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 84/03 z 30. júna 2004 vyplýva, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 14 Co 376/02 z 31. januára 2003 odmietol. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku nebol splnený. Pod odňatím možnosti pred súdom konať [§ 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku] treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Vzhľadom na obsah spisu a obsah námietok sťažovateľky dospel najvyšší súd k záveru, že tieto sú právne bezvýznamné. Otázka trvania alebo netrvania na ďalšom zamestnávaní je záležitosťou zisťovania skutkového stavu a k nej sa bude môcť sťažovateľka vyjadriť v ďalšom konaní o neplatnosti výpovede, keďže neschválením zmieru konanie ďalej pokračuje. Uznesenie o neschválení zmieru má iba procesnú povahu a konanie vo veci samej sa ním nekončí, čo znamená, že účastník má ďalej v konaní možnosť domáhať sa svojich práv.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Z podanej sťažnosti, a to nielen z návrhu nálezu (petitu), ale aj z obsahu sťažnosti je jednoznačné, že podľa názoru sťažovateľky postupom krajského súdu, ktorý bez nariadenia pojednávania a bez vykonania dôkazov dospel ku odlišným skutkovým ustáleniam ako okresný súd, došlo k porušeniu označených základných práv sťažovateľky. Najvyššiemu súdu sťažovateľka vlastne vytýka, že pochybenie krajského súdu nenapravil. Sťažovateľka

v tom vidí porušenie tých istých základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj zo strany najvyššieho súdu.

Podľa právneho názoru ústavného súdu možno považovať za zrejmé už na prvý pohľad, že uznesením najvyššieho súdu nedošlo a ani nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, lebo k tomu by mohlo dôjsť iba vtedy, keby bol najvyšší súd považoval dovolanie za prípustné, bol by o ňom meritórne konal a napokon rozhodol v neprospech sťažovateľky. Len vtedy by mohla prípadne obstať úvaha sťažovateľky o tom, že aj najvyšší súd porušil čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že nenapravil porušenie tohto článku, ktorého sa dopustil krajský súd.

Skutočnosť je taká, že najvyšší súd považoval dovolanie za neprípustné a ako také ho odmietol. To znamená, že o dovolaní meritórne nekonal a nerozhodol. Podľa názoru sťažovateľky bolo dovolanie prípustné, preto najvyšší súd podľa nej mal o dovolaní meritórne konať a rozhodnúť. Takýto stav je z pohľadu sťažovateľky vlastne odopretím spravodlivosti (*denegatio iustitiae*) zo strany najvyššieho súdu, čo by zakladalo porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania (sťažnosťou) okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Keďže sťažovateľka, ktorá bola v tomto konaní kvalifikovane zastúpená advokátkou, domáhala sa vyslovenia porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo treba sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2004